

عنوان: بررسی رابطه تصویر ذهنی از جسم خویش با روابط خانوادگی و اجتماعی زنان ماستکتومی شده مراجعه کننده به مراکز درمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تهران، سال ۱۳۷۳

نام دانشجو: آنی آساتور مارکوسیان

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناس ارشد پرستاری (داخلی و جراحی)

استاد راهنما: ژاسمن شاه نظریان

اساتید مشاور: نعیمه سید فاطمی، دکتر نژاد کاظم

شماره پایان نامه: ۱۳

مقدمه: این پژوهش یک مطالعه تحلیلی مورد شاهدهی است که به منظور «بررسی رابطه تصویر ذهنی از جسم خویش با روابط خانوادگی و اجتماعی زنان ماستکتومی شده مراجعه کننده به مراکز درمانی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شهر تبریز در سال ۱۳۷۳» انجام گرفته است.

روش کار: در این پژوهش تعداد ۱۰۰ نفر خانمهای ماستکتومی شده (گروه مورد) و ۱۰۰ نفر خانمهای ماستکتومی نشده (گروه شاهد) از همان خانواده و بستگان زنان ماستکتومی شده انتخاب گردیدند زیرا از نظر بافت خانوادگی، فرهنگی و اجتماعی با هم مشابه بودند. نمونه‌گیری مبتنی بر هدف بوده و نمونه‌های پژوهش (گروه مورد و شاهد) در زمان انجام پژوهش و گردآوری داده‌ها به مراکز درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان آموزش پزشکی واقع در شهر تهران مراجعه می‌نمودند. ابزار گردآوری داده‌ها برگه مصاحبه بود که برای گروه مورد ۷۸ سوال در پنج بخش (سوالات مربوط به مشخصات فردی - سوالات دموگرافیک مختص زنان ماستکتومی شده - سوالات مربوط به تصویر ذهنی از جسم خویش - سوالات مربوط به روابط خانوادگی فعلی و قبلی از ماستکتومی یکی از افراد خانواده - سوالات مربوط به روابط اجتماعی فعلی و قبلی از ماستکتومی یکی از افراد خانواده تنظیم یافته بود.

یافته‌ها: همه نمونه‌های پژوهش در گروه مورد دارای تصویر ذهنی منفی از جسم خویش و اکثریت نمونه‌ها در گروه شاهد دارای تصویر ذهنی مثبت از جسم خویش و اکثریت نمونه‌ها در گروه مورد و شاهد قبل از ماستکتومی خود و یکی از بستگان‌شان دارای روابط خانوادگی مطلوب بودند ولی بعد از عمل اکثریت نمونه‌ها در گروه مورد دارای روابط نامطلوب خانوادگی بودند. نتایج همچنین نشان داد که اکثریت نمونه‌ها در هر گروه مورد و شاهد قبل از ماستکتومی روابط اجتماعی افزوده شده بود، در حالیکه گروه شاهد کماکان سابق بوده است. بررسی یافته‌ها تفاوت معنی‌دار آماری بین این دو گروه از نظر تصویر ذهنی از جسم خویش، روابط خانوادگی قبل و بعد از عمل و روابط اجتماعی بعد از عمل نشان داد درحالیکه بین این دو گروه از نظر روابط اجتماعی قبل از عمل تفاوت معنی‌دار آماری یافت نگردید. بعلا اینک همه نمونه‌ها در گروه مورد تصویر ذهنی منفی از جسم خویش با روابط خانوادگی و روابط اجتماعی بعد از ماستکتومی با آزمون آماری کای دو امکان پذیر نگردید. بررسی یافته‌ها با آزمون غیر پارامتری مکنی مار اختلاف معنی‌داری بین روابط خانوادگی قبل و بعد از ماستکتومی و روابط اجتماعی قبل و بعد از ماستکتومی در گروه مورد نشان داده است.

نتیجه‌گیری: می‌توان گفت که سرطان پستان که منجر به ماستکتومی می‌شود، بعلا تغییراتی که در ظاهر و جسم خانمها ایجاد می‌کند تصویر ذهنی از جسم خویش - روابط خانوادگی و اجتماعی قبل و بعد از ماستکتومی نمونه‌های پژوهش (مورد و شاهد) یا همبستگی وجود ندارد و یا اگر وجود دارد بسیار کم است. بنابراین سن، مدت ازدواج، میزان تحصیلات و ... در این پژوهش بر سه متغیر اصلی ذکر شده در بالا تأثیر چندانی نداشته‌اند. با توجه به نتایج این پژوهش، پژوهشگر پیشنهاد می‌کند مسئولین پرستاری در جنبه‌های مختلف این حرفه با برنامه‌ریزی دقیق و گسترده سبب افزایش و ارتقاء نحوه مراقبت‌های پرستاری به این گونه مددجویان شوند و پرستاران به این گونه مددجویان شوند و پرستاران را ملزم به فراگیری و توجه به نیازهای روانی و اجتماعی کلیه بیماران بنمایند، تا با تلاش پرستاران و مسئولین به باز سازی تصویر ذهنی و تطابق و سازگاری چنین افرادی کمک شود و در نتیجه با داشتن زنان و مادران و همسران سالم از نظر جسمی - روانی - اجتماعی جامعه بسوی سلامتی و بهداشت سوق داده شود.

مشکلات مختلف کسانی باشد که به دلایل مختلف دچار نقص عضو، فقدان عضو شده‌اند و تصاویر ذهنی از جسم در آنها تغییر یافته است.

واژه‌های کلیدی: تصویر ذهنی، جسم خویش، روابط خانوادگی و اجتماعی، زنان، ماستکتومی